

מתיקנות הדף היומי

הגליון לזכות הצדיק
רבינו הוד"ק מרן הרבי
מטרעבישאן שליט"א
בית צדיקים יעמוד
לכבוד שמחת בית
טרעבישאן
פינסק קרלין
זוועהיל

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יחיאל דנציגר האדמו"ר הזקן מאלכסנדר זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי שרגא פייבל מגריצא זצוק"ל נסתלק י"ד שבט (תרנ"ד) מכל המדינה היו מגיעים בחורים לרבינו להתברך מפיו הקדוש להינצל מן הצבא. פעם הגיע בחור צעיר תושב עיר ביאלא להתברך, והורה לו רבינו שילמוד סדר טהרות בעיון. אמנם בכל זאת לאחר זמן נתפס הבחור לצבא, ושלחו אותו למקום מרוחק.

כשהגיע לשם, פקדו עליו להיות המשרת של אחד מגדולי הקצינים בצבא. פעם נכנס אצלו הקצין באמצע הלילה, ו"תפס" אותו איך שהוא לומד משניות טהרות בעיון. הבחור נבהל מאד, אבל הקצין הרגיעו מיד, וגילה לו שגם הוא יהודי כמותו, וביקש ממנו שיבאר לו משנה בסדר טהרות שהיה קשה לו מאד. הבחור ביאר לו את המשנה בטוב טעם ודעת, והקצין התרשם מאד מביאורו העמוק, ושאל אותו מהיכן הוא, ענה הבחור שהוא מביאלא. התרגש שוב הקצין ואמר, שגם מוצאו הוא מהעיר ביאלא, והוא עדיין זוכר שם סבו של הבחור.

בסוף אמר לו הקצין, שבאמת לא היה רוצה לעזור לו כלל, כי רק בגלל זקנו הוא נמצא כאן, כי הוא היה בחור יתום, ועל כן מסר אותו זקן לצבא במקום אחד מצאצאיו, ומאז אני נמצא כעת כאן במקום נידח כזה. אבל בכל זאת אני מוחל לו במחילה גמורה, ואני יעזור לך כעת. ואכן מיד שיחרר אותו לגמרי מהצבא.

כשהבחור חזר לרבינו באלכסנדר וסיפר לו כל הנס שנעשה עמו, נענה רבינו ואמר לו, כל הענין שאמרתי לך ללמוד סדר טהרות, וכל ענין הליכתך לצבא היה רק בכדי שתשמע מפיו בפה מלא, שהוא מוחל במחילה גמורה לזקןך.

*

רבינו היה ידוע ל'בעל תפילה' גדול, כל מי ששמע תפילתו של רבינו, נפתחו רגשותיו. היה יהודי אחד שבשום אופן לא היה מסוגל לבכות, כי היה לו לב קשה כאבן. ובכל זאת כאשר נדמך לו פעם לשמוע תפילתו של רבינו, נפתחו פתאום כל מעצוריו, והחל להוריד דמעות כתינוך.

הצעקה של הרבי הקדוש זצוק"ל כליל שבת שירה

ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לגליון ש', של גליונות "מתיקנות הדף היומי". בהשגחה פרטית יוצא לאור גליון זה בפרשת בשלח הנקרא 'שבת שירה', ורומז לאות ש' - ש'בת ש'ירה. ולכן הומן גרמא להרחיב על מעלת 'שבת שירה', ובפרט שיה קשור לדף היומי שלנו כפי שנראה להלן:

לדוגמא לשבת פרשת ויקרא 'שבת קריאת הקרבנות', כי אנשים רבים מישראל אינם זוכים להרגיש השמחה בשבת זו, וכך גם בשאר שבתות השנה.

ורק בשבת שירה זוכה כל אחד ואחד מישראל, להרגיש השמחה הנוראה של שירת הים. כי מבואר בשל"ה הקדוש, שהקלף של הספר תורה הוא כנגד גוף האדם, וכיון ששירת הים נכתב באופן שיש שינוי בקלף של הספר תורה כמו שנתבאר, לכן זה גורם גם לגוף של כל אחד מישראל, להרגיש את השינוי והשמחה הגדולה.

חנה מה שצעק החידושי הר"ם בשלהבת אש: "כל אחד ואחד מישראל צריך לשימוח בשבת זו בהרגשה גדולה", כי אכן בשבת זו, לא רק הצדיקים מרגישים את השמחה, רק גם 'כל אחד ואחד מישראל'.

כל האומר שירת הים בשמחה מוחלין לו עוונותיו

ובאמת גם בשירת הים גופא יש את השמחה שרש"י כותב בדף היומי שלנו, "דמי שנתכפר חטאו, שמח", וכמו שהמשנה ברורה (סימן נא סקי"ז) מביא בשם הוזהר הקדוש (ח"ב קלא:), שמי שאומר שירת הים בשמחה, ומדמה בדעתו כאילו באותו היום עבר ביים, מוחלין לו כל עוונותיו. נמצא שמלבד עצם השמחה על הניסים של קריעת ים סוף, יש לנו גם השמחה על המחילת עוונות - "דמי שנתכפר חטאו, שמח". ושמחה זו היא לא רק בשבת שירה, רק גם בכל יום בשעה שאומרים שירת הים.

וכמו שמשופר על הרבי הקדוש רבי שמעלקא מניקלשבורג זצוק"ל, שכידוע היה ישן רק זמן מועט, בעת יושבו ליד השולחן, ולא הסכים בשום אופן לשכב במיטה. תלמידיו חששו מאד לבריאותו, ביקשו מידו ורעו, הרבי הקדוש רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל, שיבוא לבקר את רבם, ויעזור אותו על הצורך הגדול לשמור על בריאות הגוף ולישן יותר.

הרבי ר' אלימלך אכן קיבל את בקשתם, והגיע לבקר את רבם. כשהרבי ר' שמעלקא ראה את האורח הנכבד ביותר שהגיע לצל קורתו, הגיש לפניו מיד סעודה מכובדת, ואף הציע לפניו מיטה מכובדת. אמנם הרבי ר' אלימלך הצטדק ואמר, שלא יוכל להשתמש עם כל זה, רק אם גם המארח עצמו יאכל וישן עמו, רק אז ירגיש בנוח לאכול ולישן בביתו.

לכבוד האורח הדגול הסכים הרבי ר' שמעלקא לשנות הפעם מהרגלו, ואכן עלה על המיטה וישן כמה שעות. והיה בבוקר, הרגיש הרבי ר' שמעלקא פְּרִישְׁקִיט - רעננות גדולה, והתפלל תפילת שחרית בהתלהבות גדולה ועצומה, ובפרט כשהגיע לשירת הים, התלהב הרבי ביותר, והשפיע התלהבות גדולה זו על כל תלמידיו, עד שהרגישו ממש כאילו הם עוברים עתה ביים, ולגודל ההרגשה החושית, הגביהו את שולי בגדיהם, שלא יירטבו מהמים...

ורואים מזה שאלביא דאמת אפשר להרגיש כל יום שמחה מוחשית בעת אמירת שירת הים, ועל אחת כמה וכמה, בשבת קודש הזאת שהוא שבת שירה, וכדברי החידושי הר"ם, שבשבת שירה יכול כל אחד ואחד מישראל להרגיש את השמחה בהרגשה גדולה. והיה רצון שאכן נזכה לזה, אמן.

בשבת שירה זוכה כל אחד ואחד מישראל להרגיש את השמחה בחוש

דבר נפלא העידו תלמידי ישיבת פנוביז', על מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי יחזקאל לינשטיין זצוק"ל, שבשבת שירה' בשעות הבוקר, כשעמדו אחורי דלת חדרו של מרן המשגיח, היו שומעים איך המשגיח משרור לבוורא קטעים משירת הים, והרגישו בקולו, גדל שמחת כלל ישראל בעת שעברו בתוך הים ביבשה. ולא לחינם הספיד עליו מרן המשגיח רבי שלמה וולבא זצוק"ל בעת הסתלקותו, שנלקח כעת מאיתנו האיש האחרון מיוצאי מצרים...

הגאון הקדוש רבי שמואל משינאווא זצוק"ל מביא בספרו רמתיים צופים (מערכת החידושי הר"ם את ז), שזכה פעם להיות בשבת שירה בצילו הטהור של מרן הרבי הקדוש בעל החידושי הר"ם מגור זצוק"ל, 'ובעיני ראיתי שהיה ורקד ממש בקבלת שבת זו בשמחה רבה, מה שלא היה דרכו בכל השנה'.

לאחר תפילת מעריב, סיפר הרבי החידושי הר"ם, שהרבי הקדוש רבי יצחק מווארקא זצוק"ל הקשה לו, למה נקרא השבת הזאת 'שבת שירה', אם מפני שקורין שירת הים בשבת זו, אם כן גם פרשת יתרו היה לנו לקרוא 'שבת קבלת התורה' וכדומה, ולמה לא מצינו כזה רק בשבת שירה'.

והשבת לו, על פי מה שאמר בגמרא (מגילה טז:), ששירת הים נכתבת בתורה, אָרִיחַ על גבי לבניה ולבניה על גבי אָרִיחַ, והיינו שכותבים פסוקי השירה בחצי שורה בצד ימין, ומשאירים חצי שורה השמאלית חֶלֶק - ריק, ובשורה הבאה משאירים שוב חצי השורה בימין חֶלֶק - ריק, וממשיכים לכתוב את פסוקי השירה רק בחצי השורה בצד שמאל. ונמצא שבפרשת בשלח יש שינוי של ממש בספר תורה, ולכן קוראים את השבת הזאת 'שבת שירה'. הרבי החידושי הר"ם סיים את דבריו בצעקה בשלהבת אש: "כל אחד ואחד מישראל צריך לשימוח בשבת זו בהרגשה גדולה".

בעל הרמתיים צופים שכותב את התיאור המרטיט, מבאר דברי החידושי הר"ם על פי דברי רש"י בדף היומי שלנו (מנחות כ. ד"ה אדבה), 'לאחר כפרת דם שכיפר על החטא, בא היין השמחה אלקים ואנשים, דמי שנתכפר חטאו, שמח'. ועל דרך זה איתא במדרש (ש"ר לו, א), שבזמן שבת המקדש היה קיים, לא היה אחד מישראל מיצר, למה, שהיה אדם נכנס לבית המקדש כשהוא מלא עוונות, והיה מקריב קרבן ומתכפר לו, ואין לך שמחה גדולה מזו שהיה יוצא משם צדיק.

ולפי זה גם היום בגלות, היינו צריכים להרגיש שמחה גדולה, כל פעם שקוראים בתורה פרשיות הקרבנות, שהרי איתא בגמרא (מנחות קי.), 'כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם'. ויש להבין למה אין אנו זוכים להרגיש שמחה גדולה זו, הרי 'מי שנתכפר חטאו, שמח'.

והתשובה לזה, שאכן הצדיקים שזיכנו את חומר גופם בתכלית הזיכוך, מרגישים שמחה עצומה גם בפרשיות האלו, אמנם אנשים כערכנו, חומר הגוף העכור, מפרעי לנו להרגיש את השמחה. ולכן לא שייך לקרוא

מי
שנתכפר
חטאו,
שמח

אמרנו והתפללנו בסיום מסכת זבחים, 'הדרן עלך פרת חטאת, והדרן עלך מסכת זבחים'. וחשבתי לומר בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, 'הדרן' מלשון 'חזרה', כי אנחנו עדיין טמאי מתים, ולכן כשנזכה במהרה לביאת המשיח, נצטרך 'לחזור' על 'פרת חטאת', ויזו עלינו בפועל הזאת 'פרת חטאת', ואז נזכה להיות טהורים בפועל. זהו גם כן 'הדרן עלך מסכת זבחים', כי הגם שאמרנו בגמרא (מנחות קי), 'כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם', בכל זאת כשנזכה במהרה לביאת המשיח, נצטרך 'לחזור' ולהקריב את ה'זבחים' בפועל, בבנין בית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימינו, אמן.

דרשה בסעודת מלוה מלכה, פדיון הבן, ושבע ברכות בצילו של הסבא הוד כ"ק מרן אדמו"ר מקרעטשניף סיגעט וויליאמסבורג שליט"א

ברשות כ"ק עט"ר מרן אדמו"ר שליט"א, ברשות הבעל שמחה, ברשות חתן, וברשות כל הקהל הקדוש הזה. התרגשות גדולה הוא עבורי לעמוד כאן בשמחה הכפולה, פדיון הבן, ושמחת חתן כלה, ולמעשה הוא חוט המשולש של שמחה, יש לנו כאן עוד שמחה גדולה, על הזכייה הגדולה שמרן הרבי שליט"א הגיע להשתתף בשמחה.

בעת יושבי כאן בשמחה, חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, איתא בגמרא (תענית ה:), 'יעקב אבינו לא מת, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים'. הלב של כולנו עדיין מלא געגועים וכיסופים לכ"ק מרן הרבי זצוק"ל, מה היה העיקר והיסוד שראו תמיד אצל הרבי זצוק"ל, בכל מקום שזכו לראותו, בבית המדרש, באולם, תמיד הוא הכניס חיות בבני ישראל, הוא הסיח דעתו לגמרי ממצבו האישי בכספים, בבריאות, כל פעם כשיהודי נכנס בקודש פנימה, הרבי מסר את כל כולו ליהודי. 'בחיים' הוא לשון 'חיות', הרבי זצוק"ל הכניס בנו חיות, מה זרעו בחיים, גם מרן הרבי שליט"א מכניס בנו חיות.

כשהושטתי מקודם את ידי לרבי שליט"א לאחל 'שלום עליכם' ומזל טוב, ההארת פנים שהרבי הראה לי, החיוך, ההרגשים, הדיבורים, הכל היה מלא חיות, אמרתי לאחי שליט"א היום כאן, יש לנו המשכה מהרבי זצוק"ל, שהיה דרכו תמיד להשפיע חיות לבני ישראל.

מורי ורבותי, בעוד כמה ימים ספורים הרבי שליט"א חוזר לאר"ב, אנחנו מקווים שזנכה לביאת המשיח, אחכה לו בכל יום שיבוא, והרבי כבר יישאר כאן, אבל מה אנחנו יכולים לקחת צידה לדרך מהשמחה הכפולה, פדיון הבן, ושמחת חתן כלה.

שואלים את אבי הבן הנפדה - הוא אברך יקר, וישב תמיד על התורה ועל העבודה, אברך שכל כולו אצילות, מאיר פנים לכל אחד. בפדיון הבן, הכהן שואל לאבי הבן, 'מאי פְּעִית טְפִי' - מה אתה רוצה יותר ליתן לכהן, בנך בכורך, או חמשה סלעים שאתה מחוייב לפדות את בנך בהם. מורי ורבותי, השאלה הזאת 'מאי פְּעִית טְפִי', הוא לא רק לאבי הבן שפודה את בנו, בשמים ממעל שואלים אותנו בכל יום ויום, 'מאי פְּעִית טְפִי', האם אתה רוצה להיות קרוב להש"ת או חלילה להיפך. כשאנחנו נמצאים כאן בשמחה כפולה הזאת, גם פדיון הבן וגם שמחת חתן וכלה, יש לנו הכוחות לבחור בטוב ולומר, אנחנו רוצים להיות קרובים להש"ת.

ידוע דברי הקדושת לוי בדרוש לשבעות, הוא מביא פירוש הרמב"ן על הפסוק בשיר השירים (ב, ז) 'אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, אדם שיש לו התעוררות לדבר שבקדושה, צריך להכניס את ההתעוררות לכלי, כדי שיישאר ההתעוררות אצלו לימים רבים. מי ששמע איך אבי הבן הפודה מברך ברכת "שהחיינו", התעורר עד מאד, לראות איך יהודי מודה להש"ת מקרב לבו, "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה".

יעזור הש"ת, בזכות שכל המשתתפים כאן יקבלו על עצמם איזה קבלה טובה בתורה ובמצוות ובמעשים טובים, נזכה להמשיך את השמחה, וההשפעה הרוחנית שזכינו להרגיש בלילה הזאת, לאורך ימים ושנים.

הש"ת יעזור, שהרבי שליט"א יהיה בריא ושלם ברמ"ח אבריו וש"ה גידיו, ויוכל להמשיך להשפיע על כלל ישראל. בשירת הים נאמר (שמות טו, ב), 'זה קלי ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו', ופירש"י, 'אלקי אבי' - לא אני תחילת הקדושה, אלא מוחזקת ועומדת לי הקדושה ואלקותו עלי מימי אבותי. ענין זה רואים ממש בחוש אצל מרן הרבי שליט"א, מי שזוכר את אביו הרבי זצוק"ל, מי שזוכר את זקנו הרבי זצוק"ל ולמעלה בקודש, יודע שהוא המשך אחד גדול של קדושה.

המחותן הסבא הזכיר מקודם פסוק מפרשת בא. מורי ורבותי, הרבי הקדוש השפת אמת זצוק"ל כותב בפרשת בא (תרמ"ד), 'וכל עובדא טובה נמצא מזה שורש באבות, רק שיצא עתה בזרעם לפועל, אבל בכוח נמצא הכל בהאבות'. כמה יש לנו להודות להש"ת כשאנו רואים שהרבי זצוק"ל השאיר זרע ברח"ה, בני אדמו"רים ונכדים צדיקים, המקדשים שמו של הש"ת ברבים. יעזור הש"ת שכבר נזכה לשמחה הגדולה, ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים ומלכנו בראשינו, בביאת משיח צדקנו אמן.

מאוצרות הפרשה

'וישובו ויחזו לפני פי החירות וגו', ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם בארץ סגור עליהם המדבר וגו' ויעשו כן' (יד, ב-ד). ופירש"י, להגיד שבחן של ישראל שאמרו, אין לנו אלא דברי 'בן עמרם'. ויש להבין מדוע לא אמרו 'דברי משה'.

ונראה, כי משה אמר להם דבר שאינו מתקבל על הלב, כי היה קשה להם ממה נפשך, אם יודע משה אשר טוב לפנינו לחנות לפני פי החירות, על מה ולמה הולך אותנו בתחילה למרחוק שנצטרך לחזור, היה לו מתחילה תיכף לומר לנו לחנות בכאן. כי להם לא גילה משה הטעם, אשר הוא בכדי שיאמרו מצרים 'נבוכים הם בארץ'. ומזה היה נראה להם אשר מתחילה היה משה סבור אשר טוב יותר להתרחק עצמן מן המצרים, ורק אחר כך בא על ישוב אחר, כדרך בני אדם הפשוטים, אשר מיישב דעתו באחרונה וסותר דעה הראשונה. ובאמת לא נכון לפני משה דבר כזה, אשר 'משקל ראשון' שלו לא יהיה על צד הנכון והטוב.

אמנם, בני ישראל כל כך האמינו במשה, עד שהשכיחו בדעתם שמשמטתא זו גופא שהולך אותנו מקודם למרחוק, ואחר כך הורה לחזור ולהתקרב אל המצרים, בוודאי זו חכמה גדולה, ואין זו חזרה כלל מידיעה הראשונה. וכמו שהיה באמת, למען יאמרו המצרים 'נבוכים הם בארץ'.

וענין כזה ראו אצל עמרם אבי משה, כי מתחילה גירש את אשתו מחמת גזירת פרעה, ואחר כך חזר ולקחה. ולכאורה נראה כאילו חזר בו מדעה הראשונה, אשר בא לישב הדעת, כי לא נכון עשה בזה שגירש. אך באמת זו גופא היתה חכמה נפלאה, כי רק כך היה יכול להצפינו שלשה ירחים בביתו, כמו שאמרנו חז"ל במסכת סוטה (יב:), כי המצרים חישבו את החדשים מיום הנישואין השניים, ובאמת כבר היתה מעוברת ממנו עוד מתחילה, נמצא שהיו הגירושין בחכמה נפלאה. ואחר זה כשחזר ולקחה, לא היה זה כאדם החוזר מדעתו הראשונה, רק הכל היה בכוונה תחילה.

לזאת כאשר ציווה להם משה לחזור לפני פי

החירות, האמינו במשה, יען כי הוא 'בן

עמרם', מסתמא גם הוא עושה הכל

בחכמה מראש ועד סוף. על כן

תפסו בלשונם 'דברי בן עמרם'

ד"קא.

(אמרי נועם פרשת בשלח אות י)

וישע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מצרים (יד, ל). לבאר מהו הלשון 'ביום ההוא'. הדנה כל העולמות לא נבראו אלא בשביל ישראל שנקראו 'ראשית' (רש"י בראשית א, א). נמצא כשחש ושלום עת צרה לישראל, אזי הימים עצמם מלמדים זכות על ישראל, ואומרים הלא לא נבראו אלא בשביל ישראל. זהו פירוש הפסוק וישע ה' 'ביום ההוא', פירוש, היום ההוא עצמו הושיע את ישראל מיד מצרים, היום עצמו היה מלמד זכות על ישראל. **(קדושת לוי פרשת בשלח)**

נקודה
למחשבה: